

Kurumsal Sosyal Sorumluluk CSR

Prof.Dr. Barış Baraz

2017

Anadolu Üniversitesi

Plan

- 1) Kurumsal Sosyal Sorumluluk
- 2) Neden Kurumsal Sosyal Sorumluluk?
- 3) AB KSS Standartları, SA8000 vb..
- 4) Olumlu ve Olumsuz Örnekler

Kurumsal Sosyal Sorumluluk - CSR

- Tanım ve Algılama Farkları
(Bütün Paydaşlar-Çalışan, Ortak, Müşteri, Tedarikçi, Toplum, Kredi Veren...)
- İşletmelerin daha iyi bir toplum ve daha iyi bir çevre için gönüllü olarak katkıda bulunması
- Bağış ve Sponsorluk değil...

● ● ● | Neden Kurumsal Sosyal Sorumluluk?

- Kurumsal Vatandaşlık
- İtibar, marka değeri, müşteri bağlılığının artması
- Hisse senedi değerinin artması ve daha iyi şartlarda borçlanması
- Nitelikli personelin çekilmesi, tutulması, sadakat...

KSS-Uluslararası Düzenlemeler

1. AB Uyum Yasaları
2. Sosyal Hesap Verebilirlik Standartı (SA 8000)
3. İş Sağlığı ve Güvenliği Standartı (OHSAS 18001)
4. Küresel İlkeler Sözleşmesi
5. Adil İşgücü Örgütü Düzenlemeleri (FLA)
6. Sullivan İlkeleri
7. Adil Ticaret Düzenlemeleri (FTLO)

SA8000

Sosyal Sorumluluk Standartı

- Sosyal Sorumluluk Standardı (Social Accountability) olarak bilinen SA 8000 mal ve hizmet üretiminde etik kurallara uyumu garanti altına alan bir standarttır. SAI'nın (Social Accountability International) tescilli markası olan SA8000 dört bölümden oluşmaktadır.
- İlk bölüm standardın "amaç ve kapsamı"nı tanımlamakta, ikinci bölümde, bir işletmenin belge almaya hak kazanabilmesi için standarda ek olarak uymak zorunda olduğu yerel yasalar yer almakta ve Uluslararası Çalışma Örgütü'nün (ILO: International Labour Organization) temel düzenlemelerini ve Birleşmiş Milletler Anayasasını belirtmektedir.

SA8000

Sosyal Sorumluluk Standartı

- Üçüncü bölüm, standartla ilgili “işletme”, “tedarikçi”, “çocuk işgören” ve “zorla çalıştırılan işgören” gibi kavramları tanımlamaktadır. Son bölüm ise, işletmenin yönetim sistemini uygularken ve belge alırken uymak zorunda olduğu genel koşulları açıklamaktadır. İşletmelerin uymak zorunda oldukları bu koşullar aşağıdaki gibi sıralanabilir

SA8000

Sosyal Sorumluluk Standartı

- **Çocuk işgören:** 15 yaşın altında çocuk işgören çalıştırılmaz. Bu yaşın üzerindeki çocuk işgören eğer okula da devam ediyorsa, iş için harcayacağı toplam zaman, günde (iş+okul+ulaşım dahil) 10 saati geçemez.
- **Zorla çalıştırılan işgören:** İşletme zorla işgören çalıştıramaz veya işgörenlerin, kimliklerini ya da belli bir depoziti işletmeye bırakmalarını isteyemez.
- **Sendika kurma ve toplu pazarlık hakkı:** İşgörenler sendika kurma, sendikaya katılma ve toplu pazarlık hakkına sahiptirler.
- **Çalışma saatleri:** İşgörenler haftalık 48 saatten fazla çalıştırılmaz ve (kısa dönemli olağan üstü iş koşulları hariç) fazla mesailer, haftalık 12 saati geçemez.
- **Maaş ve ücretler:** Ücretler en azından ülkenin “asgari ücret” seviyesinde ve personelin temel ihtiyaçlarını karşılamaya yetecek kadar olmak zorundadır.
- **Sağlık ve güvenlik:** İşletme, sağlıklı bir çalışma ortamı sunmak, kaza ve yaralanmaları önleyici tedbirleri almak, sağlık ve güvenlik eğitimi vermek, temiz sağlık tesisleri ve içilebilir su sağlamak zorundadır.
- **Ayrımcılık ve disiplin uygulamaları** İşgörenler cinsiyet, etnik köken vb nedenlerden dolayı farklı muameleye tabi tutulamaz ve işgörenlere dayak, küfür vb. fiziksel ve psikolojik baskı uygulanamaz.

Kurumsal Sosyal Sorumluluk Örnekler

Red Kampanyası-U2

- (Armani, Converse, GAP, A.Express...)

(PRODUCT) RED™

Kurumsal Sosyal Sorumluluk Örnekler

- **Aurolab, David Green, Hindistan**
- Katarakt ameliyatında takılan lensler
- 200-250 USD yerine 4 USD
- Dijital işitme cihazı
- 1600 USD yerine 50 USD

- **Banque Alimentaire-Gıda Bankası, Fransa**
- Büyük marketlerde bir torbada yoksullar için doldurup çıkışta yetkiliye teslim ediliyor
- **Askıda Kahve-Köfte-Ekmek, İtalya, Türkiye**

Kurumsal Sosyal Sorumluluk Örnekler-Türkiye

- Çağdaş Türkiye' nin Çağdaş Kızları Projesi-Turkcell
- Baba Beni Okula Gönder-Milliyet
- Daha Az Enerji ile Çalışan Buzdolabı Üretimi-Arçelik
- Deniz ve Kıyıların Temiz Kalması Projesi-Aviva

Kurumsal Sosyal Sorumsuzluk

- Bosna Yemeđi,
- 40-50 bin USD maliyet, Prodüksiyon 20 katı
- Apple, Mc Donald' s, Nike vb. şirketlerin Çin, Vietnam vb. ülkelerdeki üretimleri...
- Örnekler çoğaltılabilir: Bir işletmenin, “Kocaeli'de fabrikasında çevreyi kirletip, Urfa'daki arkeolojik kazıya 1 milyon dolar vermesi” ya da “çalışanlarının maaşlarını zamanında ödemeyen ve sigortalarını yatırmayan bir işletme sahiplerinin okul yaptırıp törenle hizmete açması” da “sorumsuzluk örneği” olarak nitelendirilebilir.

Kurumsal Sosyal Sorumsuzluk

Apple ipod Fabrikası

What's Wrong With McDonald's?

MCDONALD'S TOYS :

DO THEY MANUFACTURE FUN OR MORE EXPLOITATION?

A report on the working conditions of McDonald's toy production in mainland China

By Hong Kong Christian Industrial Committee

Toy Story in China

If Barbie Could Talk.

<http://rwor.org/a/v24/1161-1170/1166/chinatoys.htm>

Revolutionary Worker #1166, September 15, 2002

"Every day we work in temperatures that can climb to over 100 degrees. The molding machines are noisy and hot. The air is filled with a strong chemical smell. I have to repeat the same motions, over and over, open the machine, put in the plastic, press the machine, take out the plastic... A lot of us can't stand the heat, the smell and the noise, and some of us faint."

NC) owning more than 160
ng been the target of attack,
worker. One of the most

A research conducted by a
rade Union, revealed that the
low as HK\$11. Earlier on,
nald's restaurants demanding
ever all these fair urges have

derives not only from the

Köle çocukları jandarma kurtardı

Fatih KARAÇALI Sema ENGEZ, (DHA)

05 Aralık 2006

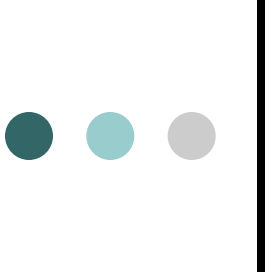
Adana'da işler acısı durumda bulunan 58 çocuk, jandarma tarafından kurtarıldı. Çocukların, Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nden getirilip köle gibi çalıştırıldığı anlaşıldı.

DOĞU ve Güneydoğu illerinden işçi simsarları tarafından ailelerinden haftalık 40-50 YTL'ye kiralanıp Adana'ya getirilen ve pamuk tarlaları ile narenciye bahçelerinde köle gibi çalıştırılan 58 çocuk, narenciye kasaları üzerine uyurken bulundu. Çocukların yemek ve tuvalet ihtiyaçlarını aynı depolarda giderdikleri, akşam verilen patates ve bulgur pilavını yedikten sonra yan yana dizilmiş portakal kasalarına ya da yere serilen şiltelerde uydukları, saat 03.30'da da uykularından kaldırıldıkları anlaşıldı.

Kamyon kasalarına bindirilip Adana ve Mersin ile ilçelerindeki bahçe ve tarlalara götürülen işçi çocukların yaklaşık 10 saat çalıştırdıktan sonra yine barındırıldıkları depoya getirildikleri belirlendi.

Aylardır bu şekilde çalıştıklarını anlatan çocuklar, operasyonu adım adım takip eden muhabirimizin, "Okumak istiyor musunuz?" sorusuna "Okula gitmek bizim için hayal" yanıtını verdi. 12 yaşındaki bir çocuğun, "Babamla geldim. Burada çalışmak çok zor. Bazı çocuklar da dayanamadı gitti. Biz ekmek parası için çalışıyoruz" şeklindeki sözleri yürek burktu. Haftada 40 YTL aldıklarını söyleyen çocuklardan bazıları da bazen keyfi olarak cezalandırıldıklarını, haftalıklarının kesildiğini, eksik verildiğini veya hiç verilmediğini iddia etti.

Bir kurumsal sosyal sorumluluk projesini başarılı yapan etkenler

- Projenin sürdürülebilir olması,
- Projenin kuruma uygun olması, net mesajlar içermesi,
- Toplumsal ihtiyaç ve duyarlılıklara uygun olması,
- Üst yönetimin projeye sahip çıkması,
- Uygun proje ortaklıkları kurulması,
- Kurum çalışanlarının projeyi desteklemesi ve **içselleştirmesi**,
- Projenin konusunun ve uygulamasının etik standartlara uygun olması,
- Özellikle hedef kitle üzerinden istenilen etkiye, bir davranış değişikliğine yol açması,
- Projenin iletişim stratejisinin belirlenmesi,
- Varsa kurumun bayi ağı/satış temsilcilerinin değerlendirilmesi,
- Projenin her yıl ölçümlenmesi ve bir değerlendirme sürecinden geçirilmesi

KSS faaliyetlerinin işletmeye getirileri

- Nitelikli personeli çekilmesi, çalışanlar ile daha sıkı bağlar kurulması, çalışan sadakatinin arttırılması,
- Daha iyi şartlarda borçlanması ve hisse senedi değerinin artması,
- İtibarın artması ve marka değerinin yükselmesi sonucu müşteri bağlılığının artması
- Nitelikli personeli çekilmesi, çalışanlar ile daha sıkı bağlar kurulması, çalışan sadakatinin arttırılması,
- Daha iyi şartlarda borçlanması ve hisse senedi değerinin artması,
- İtibarın artması ve marka değerinin yükselmesi sonucu müşteri bağlılığının artması

AB'nin Kurumsal Sosyal Sorumluluk Perspektifi

AB, KSS'un;

- Sürdürülebilir kalkınmaya hizmet ettiği,
- Küreselleşmenin olumsuz etkilerini hafiflettiği ve
- Topluma fayda sağladığı belirtilmiştir.
- AB, KSS kavramına “işletmenin asgari yasal koşullara uyması” şeklinde yüzeysel bakmamaktadır. KSS'u yasal düzenlemelerin ötesinde insana ve çevreye yatırım yapması gereken bir süreç olarak değerlendirmektedir.
- Bu yüzden KSS'u “işletmenin sosyal ve çevresel ilgi alanının, işletme ekonomik aktiviteleri içinde gönüllülük esasına dayandırılarak gerçekleştirilmesi” olarak tanımlamaktadır.

İş Sağlığı ve Güvenliği Standartı (OHSAS 18001)

- **Çalışanları korumak:** Çalışanları işyerinin olumsuz etkilerinden korumak, rahat ve güvenli bir ortamda çalışmalarını sağlamak OHSAS 18001'in ilk amacıdır.
- **Üretim güvenliğini sağlamak:** İş kazaları ve meslek hastalıkları sebebiyle oluşabilecek iş gücü ve iş günü kayıplarının en aza indirilmesi, dolayısıyla iş veriminde artışın sağlanmasıyla üretimin (ürün ve/veya hizmet) korunması iş sağlığı ve güvenliğinin amaçlarından biridir.
- **İşletme güvenliğini sağlamak:** Çalışma ortamlarında alınan tedbirlerle, işletmeyi tehlikeye sokabilecek yangın, patlama, makine arızaları ve devre dışı kalmaların ortadan kaldırılması işletme güvenliğini sağlayacaktır.

Küresel İlkeler Sözleşmesi

- Küresel İlkeler Sözleşmesi (Global Compact) Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri Kofi Annan tarafından ilk olarak 31 Ocak 1999 tarihinde Dünya Ekonomik Forumu'nda yaptığı konuşma sırasında önerilmiş ve 26 Temmuz 2000 tarihinde Birleşmiş Milletler merkezinde başlatılmıştır. Bu sözleşme yasal yaptırımı olmayan “gönüllü” bir uygulamadır. İmzalayan kurumları küresel ekonominin dengeli ve sürdürülebilir bir şekilde büyümesini sağlamak için gerekli çevresel ve sosyal konularda belli ilkelere uymaya ve tüm dünya halkları için yatırımlar yapmaya çağırmaktadır. Küresel İlkeler Sözleşmesi, imzalayan kuruluşlar için insan hakları, çalışan hakları, çevre ve yolsuzluk gibi konular çerçevesinde dört alanda on temel prensip etrafında şekillenen bir yol haritasıdır

Küresel İlkeler Sözleşmesi

İnsan Hakları

İlke 1. İş dünyası ilan edilmiş insan haklarını desteklemeli ve bu haklara saygı duymalı

İlke 2. İş dünyası, insan hakları ihlallerinin suç ortağı olmamalı,

Çalışma Standartları

İlke 3. İş dünyası çalışanların sendikalaşma ve toplu müzakere özgürlüğünü desteklemeli,

İlke 4. Zorla ve zorunlu işçi çalıştırılmasına son verilmeli,

İlke 5. Her türlü çocuk işçi çalıştırılmasına son verilmeli,

İlke 6. İşe alım ve işe yerleştirmede ayrımcılığa son verilmeli,

Çevre

İlke 7. İş dünyası çevre sorunlarına karşı ihtiyati yaklaşımları desteklemeli,

İlke 8. İş dünyası çevresel sorumluluğu arttıracak her türlü faaliyete ve oluşuma destek vermeli,

İlke 9. İş dünyası çevre dostu teknolojilerin gelişmesini ve yaygınlaşmasını desteklemeli

Yolsuzlukla Mücadele

İlke 10. İş dünyası rüşvet ve haraç dahil her türlü yolsuzlukla savaşmalı

Adil İşgücü Örgütü Düzenlemeleri (FLA)

Adil İşgücü Örgütü (Adil İşgücü Derneği) kâr amacı gütmeyen bir STK'dır. Amacı ulusal ve uluslararası iş yasalarına bağlılığı teşvik etmektir. Özellikle çocuk işçilerin çalıştırıldığı, sömürüldüğü ülkeleri, şirketleri denetleyip ve sonuçları internetten (www.fairlabor.org) açıklamaktadır. Burada amaç tüketicileri, müşterileri etkilemektir. Daha açık bir ifadeyle, herhangi bir şekilde işgücü sömürsüne aracı olan markayı duyurarak etkilemektir. Merkezi Washington'da olan Adil İşgücü Örgütü; üye olan Adidas, Nike, H&M gibi dev markaların Bangladeş, Vietnam gibi yerlerde yaptırdığı üretimlerde, iş gücü standartlarını denetlemektedir.

FLA İlkeler

- **İşyeri yönetim yasası:** İşyeri yönetim yasası, makul ve insani çalışma şartlarına ulaşma hedefi için işgücü standartlarını belirler. Bu yasa uluslararası işgücü organizasyonunun standartları ve uygulamadaki iyi örnekler temel alınarak hazırlanmıştır. Adil İşgücü Örgütü ile iştirakte olan (üye) tüm şirketlerden tüm ilgili ve geçerli kanun ve düzenlemelere uyum sağlamaları beklenir. Standartlar arasında sıkıntı veya fark oluşursa en yüksek standartlar geçerlidir. Adil İşgücü Örgütü hesap verilebilirlik, şeffaflık ve işbirliği modeli aracılığıyla işyeri koşullarındaki olumlu değişimler için bir katalizör gibi hizmet eder. Sürekli gelişme sağlayan bir organizasyon olarak, Adil İşgücü Örgütü çalışanlara etik ve saygılı uygulamaları kurmada ve çalışanların adil ücret almasında, güvenli ve sağlıklı ortamlarda çalışmasında sürdürülebilir koşulları desteklemektedir.
- **İstihdam ilişkisi:** İşverenler, işçilere saygıya dayalı istihdamın tüm koşullarına ve kurallarına bağlı kalmalı ve aynı zamanda ulusal ve uluslararası iş ve sosyal güvenlik kanunları ve düzenlemeleriyle çalışanların haklarını koruma altına almalıdırlar.
- **Eşit işlem (ayrımcılık yapmama):** Hiçbir kimse işyerinde ayrımcılığa konu olmamalı ve hiç kimse yaşı, cinsiyeti, ırkı, dini, engelliliği, politik ya da sosyal durumu yüzünden işe alınmada, maaşında, terfisinde, emekliliğinde herhangi bir ayrımcılığa maruz kalmamalıdır.
- **Taciz ve istismar:** Her çalışana kibar ve saygılı davranılmalı, çalışanlar hiçbir fiziksel, cinsel ya da psikolojik sözlü tacize ya da istismara konu olmamalıdır (Özellikle psikolojik baskılar “mobbing, yıldırma, işyerinde psikolojik terör” adlarıyla günümüz iş hayatında sıklıkla gündeme gelen ve mevzuata giren konulardır).
- **Zorla çalıştırma:** Hiçbir şekilde ve hiçbir koşulda insanların rızası dışında çalışması yasaktır. Çıracılık sözleşmesinde, suçlu istihdamında ya da zorla çalıştırmanın diğer formları kesinlikle kullanılmamalıdır.

FLA İlkeler

- **Çocuk işgücü:** 15 yaşın altındaki hiçbir çocuk çalıştırılmamalıdır ya da istekli dahi olsa; zorunlu eğitimini tamamlamamış hiçbir çocuk çalıştırılmaz.
- **Örgütlenme özgürlüğü ve toplu pazarlık:** İşverenler çalışanların örgütlenme özgürlüğü (sendika üyeliği) ya da toplu pazarlık haklarına saygı duyulup bu hakları tanınmalıdır.
- **Sağlık, güvenlik ve çevre:** Çalışanlara kazaları ve yaralamaları önlemek amacıyla güvenli sağlıklı çalışma ortamları sağlanmalı, iş ortamı çevresinin olumsuz etkileri en aza indirilmelidir.
- **Çalışma saatleri:** Çalışanlar çalıştıkları ülkelerdeki kanunla düzenlenmiş çalışma ve mesai saatlerinin üzerinde çalıştırılmamalıdır. Haftalık düzenli çalışma saatleri 48 saati aşmamalıdır. Çalışanlara her yedi günlük periyotta en az 24 saat kesintisiz dinlenme süreleri verilmelidir. Her fazla çalışma karşılıklı anlaşmaya dayalı olmalıdır. İşverenler çalışanlarının fazla çalışma ücretlerini normal çalışma saatlerinden farklı olarak ödemelidirler.
- **Ücret:** Her çalışan iş görme karşılığında işverenine karşı hakkı ücrettir. İşverenin vereceği ücret asgari ücretin altında olmamalıdır. Eğer ücret çalışanın temel ihtiyaçlarını karşılamayacak kadar az olursa her çalışan Adil İşgücü Örgütü'ne başvurarak alması gereken ücreti araştırabilir.

Sullivan İlkeleri

1. İşletmeler, evrensel insan haklarına saygı göstermeli ve özellikle çalışanların haklarının korunmasına özen göstermelidirler.
2. İşletmeler, her seviyedeki çalışanların renk, ırk, cinsiyet, yaş, etnik ya da dini inanç bakımından ayrımcılığa maruz kalmamasını temin etmeli ve fırsat eşitliğini teşvik etmelidir. İşletmeler, çocuk istismarı, fiziksel cezalandırma, kadın istismarı, istek dışında çalıştırma gibi kabul edilemez davranış ve eylemelere izin vermemelidirler.
3. İşletmeler, çalışanların isteğe bağlı örgütlenme hakkına saygı duymalıdır.
4. İşletmeler, çalışanlara en az temel ihtiyaçlarını karşılayacak düzeyde ödeme yapmalı ve sosyal ve ekonomik fırsatlarını arttırmaları için beceri ve yeteneklerini geliştirmelerine imkan sağlamalıdır.
5. İşletmeler, güvenli ve sağlıklı bir çalışma ortamı yaratmalı, insan sağlığını ve çevreyi koruyacak önlemler almalı ve sürdürülebilir kalkınmayı desteklemelidirler.
6. İşletmeler, adil rekabeti desteklemeli, fikri ve sınai haklara saygı göstermelidirler.
7. İşletmeler, hükümetlerle ve iş yaptıkları yerlerdeki topluluklarla yaşam kalitesini – eğitim, sağlık vs. iyileştirme yönünde işbirliği içerisinde olmalıdırlar.
8. İşletmeler, iş yaptıkları kişi, grup ve kurumlar yoluyla, bu ilkelerin uygulanmasını teşvik etmelidirler.

®

Adil Ticaret Düzenlemeleri (FTLO)

Adil ticaret, gelişmekte olan ÷lkelerdeki üreticilere yardım etmeyi ve sürdürülebilirliği teşvik etmeyi amaçlayan pazar odaklı organize bir sosyal harekettir. Hareket, sosyal ve çevresel standartlarının yanı sıra üreticilere daha yüksek ödeme yapılmasını savunur.

Özellikle, gelişmekte olan ÷lkelerden gelişmiş ÷lkelere yapılan ihracatlarda bilhassa el işleri, kahve, kakao, şeker, çay, muz, bal, pamuk, şarap, taze meyve, çikolata, ve çiçek gibi ürünler üzerine yoğunlaşmıştır. Adil ticaret, özellikle küresel kahve zincirlerinin dükkanlarında gör÷len “adil ticaret” logosuyla tanınmaktadır. Üstde gör÷len bu sembol, satılan ürünlerin adil ticaretle raflara geldiğini gösteren bir etiketleme sisteminin ürünüdür (Fair Trade Labelling Organizations, FTLO). Şeffaflığa dayanan ve uluslararası ticaret alanında eşitliği arayan bir model olan “adil ticaret” sistemi şöyle işlemektedir

Adil Ticaret Düzenlemeleri (FTLO)

“Kahve, çay, çikolata, giysi, oyuncak vb. ürünlerde üretici ile tüketici arasındaki aracılığı atlayarak üreticiler ve Uluslararası Adil Ticaret Markası Örgütü (Fair Trade Labelling Organizations International - FLO) arasında direk sözleşme imzalanmakta ve bu ürünler etiketlerindeki FLO logosuyla satışa sunulmaktadır. Tüketiciler etiketlerinde FLO logosunu gördüklerinde bileceklerdir ki, aldıkları ürüne ödedikleri bedelin önemli bir kısmı üreticilere gitmektedir. Adil ticaret etiketi olan ürünler, olmayanlara göre daha pahalıdır. Bilinçli tüketiciler fiyat farkının üreticilere yansıdığı için tercih etmektedirler. Ancak maalesef farklı bir durum da söz konusudur. Adil ticarete dahil olduğunu bir pazarlama stratejisi olarak duyuran bazı meşhur kahve zincirlerinin aslında sattıkları kahvenin çok düşük bir oranı adil ticaretten gelmektedir. Bu durum da ‘sosyal sorumsuzluk’ örneği olarak verilebilir.”

Adil Ticaret Düzenlemeleri (FTLO)

Adil ticaret sertifikasını vermeye yetkili, kar amacı gütmeyen bağımsız kuruluşlar, adil ticaret ölçütleri yerine getirildiğinde üreticiye ve satıcı firmaya sertifika vermektedirler. Adil ticaret sertifikası alabilmek için yerine getirilmesi gereken ölçütlerin başında “üreticilere en az bir taban fiyatı” ve “çalışanlara adil ücret verilmesi”, “üreticilere ön ödeme” ya da “ön kredi verilmesi”, “uzun süreli sözleşmeler yapılması”, “üreticilerin örgütlenmiş kooperatifler olarak çalışması”, “çalışanlar için güvenli ve güvenceli çalışma koşulları sağlanması” gelmektedir. Daha açık bir deyişle bu sertifika (etiket), üretimden tüketiciye fazla **aracı olmadığını, ödenen bedelin önemli bir bölümünün üreticiye gittiğini doğrulamaktadır**. Bu nedenle Adil ticaret, geniş pazarlara açılmayan küçük üreticiler ile, tüketiciler arasında doğan alternatif bir alışveriş organizasyonudur. Adil ticaret ile yerel üretici, aracılar olmadan ürünlerini büyük pazara sunabilmekte ve emeğinin karşılığını doğrudan kendisini alabilmektedir. Sistem, tüketiciye de, (aracılara komisyon ödemedi) daha ucuz olarak malı doğrudan üreticiden alma fırsatı sunmaktadır. Dünya ticaretinde yoksul ülkeler ile sanayileşmiş ülkeler arasındaki ticaret genellikle tarım ve teknoloji yoğun ürünlerin değişimine dayanmaktadır. Yoksul ülkelerdeki üretim koşullarında işçiler, ürünlerin fiyatlaması sürecinde ise üreticiler büyük bir sömürüyle karşılaşmaktadır. Adil ticaret girişimi, bu kısır döngüyü değiştirme çabalarından biri olarak düşünülebilir.

Adil ticaretin ilkeleri şunlardır

Ekonomik Olarak Dezavantajlı Olan Üreticilere Fırsatlar Oluşturma: Adil Ticaret yoksulluğun azaltılması ve sürdürülebilir kalkınma için var olan bir stratejidir. Amacı, ekonomik açıdan dezavantajlı olan veya geleneksel ticaret sistem tarafından dışlanmış olan üreticiler için fırsatlar yaratmaktır.

Şeffaflık ve Hesap Verebilirlik: Adil Ticaret; ticaret ortakları ile adilce ve saygılı biçimde yürütülen, şeffaf bir yönetim ve ticari ilişkiler içerir.

Ticaret İlişkileri: Adil Ticaret ile küçük üreticiler dayanışma, güven, karşılıklı saygıya dayalı uzun vadeli ilişkiler kurarlar.

Adil Bir Fiyat Ödenmesi: Bölgesel veya yerel makul bir fiyat uzlaşma ve katılım yoluyla kabul edilmiştir. Bu üretim maliyetlerini karşılar ve çevreye duyarlı bir üretim sağlar. Çalışanlara da adil ücret sağlar, kadınlar ve erkekler tarafından eşit işe eşit ücret ilkesi dikkate alınmaktadır.

Zorla İşçi Çalıştırma ve Çocuk İşgücünden Fayda Sağlama: Adil ticaret uluslararası çocuk haklarını kabul eder. Bununla birlikte yerel kanunlar ve sosyal normlarda da çocuk haklarına odaklanılması gerekir. Eğer sağlanabilirse çocuk hakları; çocukların refah düzeyleri, güvenlikleri, eğitimsel ve oyun ihtiyaçları da sağlanarak yapılmalıdır. Örgütler projelerinde çocuk haklarından informal olarak da söz edip açığa vurulmalıdır.

Adil ticaretin ilkeleri şunlardır

Ekonomik Olarak Dezavantajlı Olan Üreticilere Fırsatlar Oluşturma: Adil Ticaret yoksulluğun azaltılması ve sürdürülebilir kalkınma için var

Ayrımcılık, Cinsiyet Eşitliği ve Örgütlenme Özgürlüğü: Adil Ticarete; ücret, ırk, eğitim, terfi, işten ayrılma veya emeklilik erişimi, kast, ulusal köken, din, engellilik, cinsiyet, cinsel yönelim, sendika üyeliği, politik görüş, HIV/AIDS durumu ya da yaş kısıtlaması yoktur.

İyi Çalışma Koşulları Sağlama: Adil Ticaret üreticileri için güvenli ve sağlıklı bir çalışma ortamı anlamına gelmektedir. Çocukların katılımı onların refah, güvenlik, eğitim vb. gereksinimlerini olumsuz etkilemez.

Kapasite Geliştirme Sağlanması: Adil Ticaret üreticilerin bağımsızlığını geliştirmeleri için bir araçtır. Adil Ticaret ilişkileri sırasında üretici ve pazarlama kuruluşlarının yönetim becerileri ve yeni pazarlara erişimlerini geliştirmek, sürekliliğini sağlamak amaçlanmaktadır.

Adil Ticarete Teşvik: Adil Ticaret örgütleri Adil Ticaret bilinci ve dünya ticaretinde daha fazla adalet olasılığını artırıyor. Bu örgütler, ürünler ve onların ne koşullarda yapıldığı hakkında müşterilerine bilgi sunuyor. Onlar dürüst reklam ve pazarlama teknikleri kullanıyorlar ve ürünlerdeki kalite ve paketleme için yüksek standartları amaçlamaktadırlar.

Çevreye Saygı: Adil Ticaret, aktif olarak daha iyi çevre uygulamalarını ve üretim sorumlu yöntemlerinin uygulanmasını teşvik etmektedir.